

מיסוי נאמנויות

קובי בנבנישתי, רו"ח (עו"ד)
קנובל בלצר ושות', רואי חשבון
קבוצת קנובל בלצר סוראיה ושות'

תיקון מספר 197 לפקודת מס הכנסה

- ביום 5 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013-2014), התשע"ג 2013 (להלן: "החוק" או "התיקון")
- במסגרת החוק בוצעו שינויי חקיקה מהותיים בפרק הנאמנויות שבפקודת מס הכנסה (תיקון מספר 197 לפקודה).
- ככלל, יום התחילה של החוק לעניין מיסוי נאמנויות הינו 1/1/2014.
- החוק יחול גם על נאמנויות שהוקמו לפני 1/1/2014, אך לגבי הכנסות שהופקו מיום זה ואילך.

מושגי יסוד

נאמנות

הסדר שעל פיו מחזיק
נאמן בנכסים לטובת
נהנה, שנעשה בישראל או
מחוץ לישראל

נהנה

- מי שזכאי
ליהנות מנכסי
הנאמן או
מהכנסת הנאמן

נאמן

- אדם שהוקנו לו
נכסים, הכנסות
מנכסים, או
שהוא מחזיק
בנכסים
בנאמנות

יוצר

- אדם שהקנה
לנאמן נכס,
במישרין או
בעקיפין

מטרות הקמת נאמנות

- חלוקת הרכוש גם לאחר פטירת היוצר בהתאם לרצונו.
- דאגה לאנשים מוגבלים, חולים ופסולי דין.
- תכנון השימוש ברכוש מספר שנים קדימה.
- הגנה על רכוש מפני תביעות נושים.
- עקיפת דיני ירושה המאפשרים חזרה בכל עת מצוואה.
- תכנון מס, לרבות מס עיזבון.
- יש להבחין בין נאמנות לבין שליחות.

סוגי נאמנויות – טרם תיקון 197

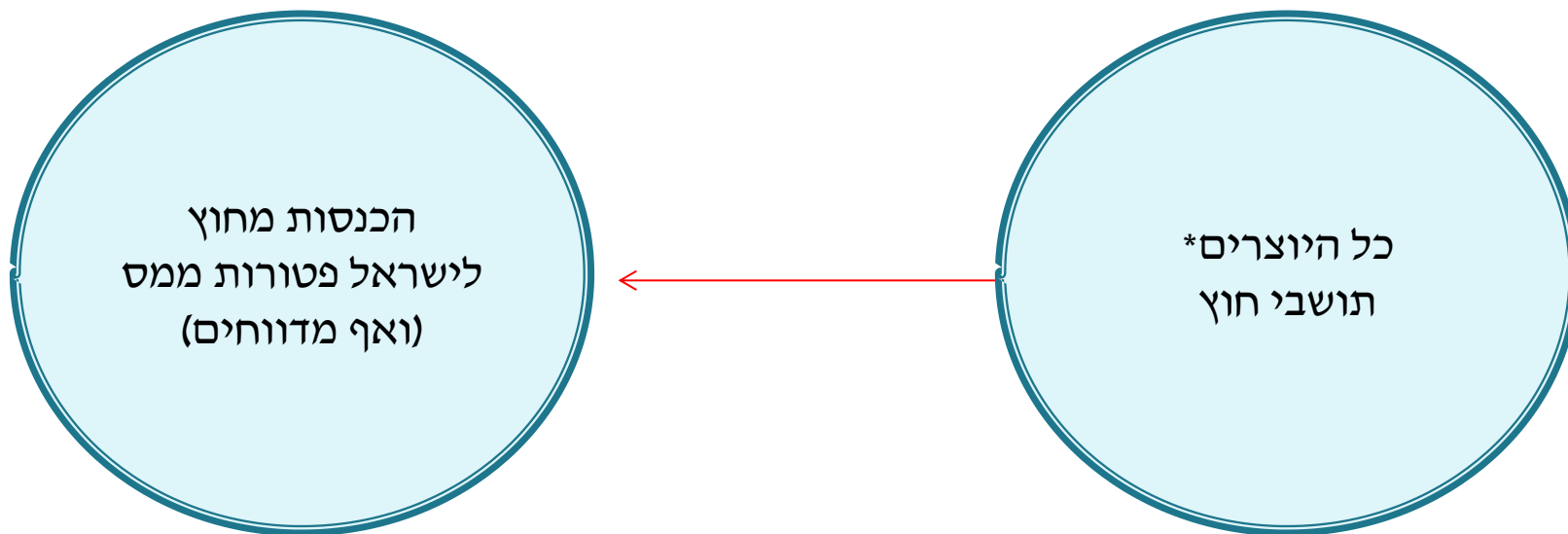
- נאמנות תושבי ישראל.
- נאמנות יוצר תושב חוץ.
- נאמנות נהנה תושב חוץ.
- נאמנות לפי צוואה.

שינויי חקיקה

מיסוי נהנים תושבי ישראל
בנאמנויות שנוצרו על-ידי תושבי חוץ

נאמנות יוצר תושב חוץ

הדין הישן

* יוצר כהגדרתו בפקודה

נאמנות יוצר תושב חוץ

הדין הישן

עובר לתיקון, נאמנות יוצר תושב חוץ הייתה כזו אם היה יוצר הנאמנות תושב חוץ אף אם היו נהנים תושבי ישראל. נאמנות יוצר תושב חוץ פטורה ממס בגין הכנסות שהופקו מחוץ לישראל ומשמרת את מעמדה בפטירת היוצר, ובלבד שהוא נחשב תושב חוץ במותו.

נאמנות יוצר תושב חוץ

הדין החדש

נאמנות יוצר תושב חוץ

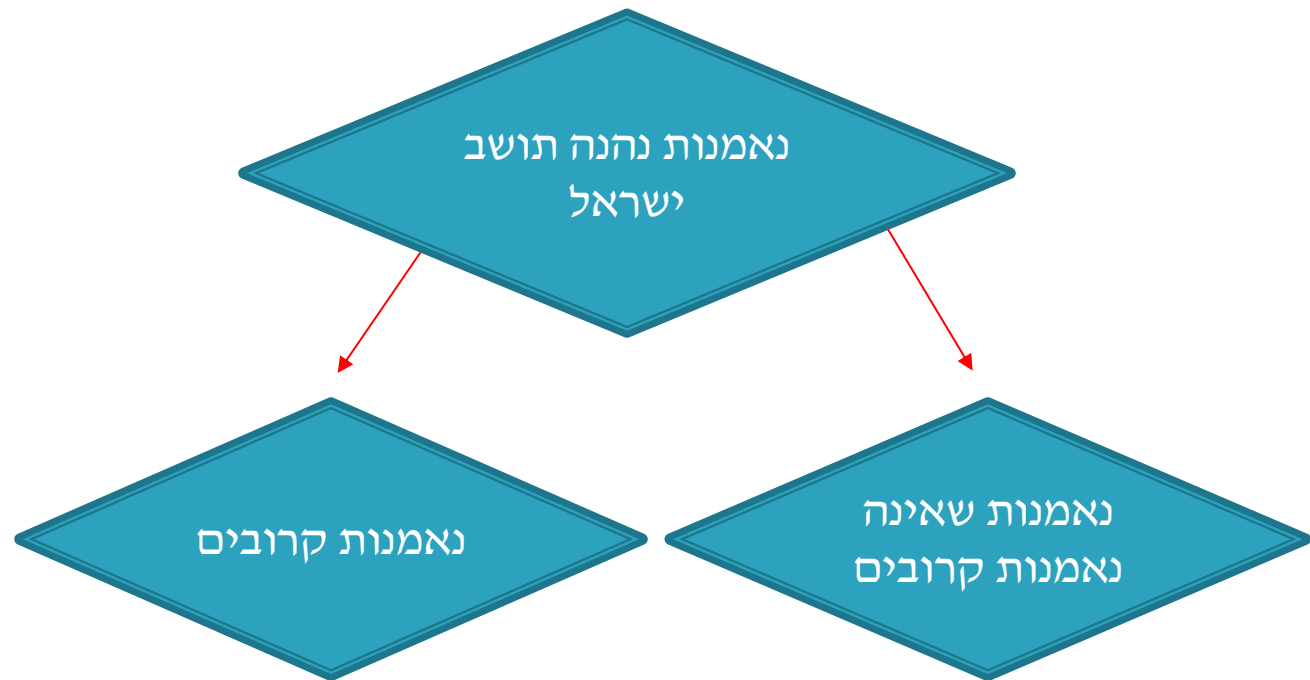
הדין החדש

- בתיקון הוחלפה הגדרת "נאמנות יוצר תושב חוץ" בהגדרת "נאמנות תושבי חוץ" וכדי להיחשב ככזו נדרש כי כל היוצרים וכל הנהנים ייחשבו תושבי חוץ (או נהנים לצורכי הציבור).
- התיקון לחוק למעשה ביטל את המצב לפיו, נהנה תושב ישראל פטור ממס רק בשל יצירת הנאמנות על ידי תושב חוץ.

נאמנות נהנה תושב ישראל

במסגרת התיקון התווסף סוג נאמנות חדש "נאמנות נהנה תושב ישראל" הכולל שני סיווגי משנה :

1. נאמנות שאינה נאמנות קרובים
2. נאמנות קרובים

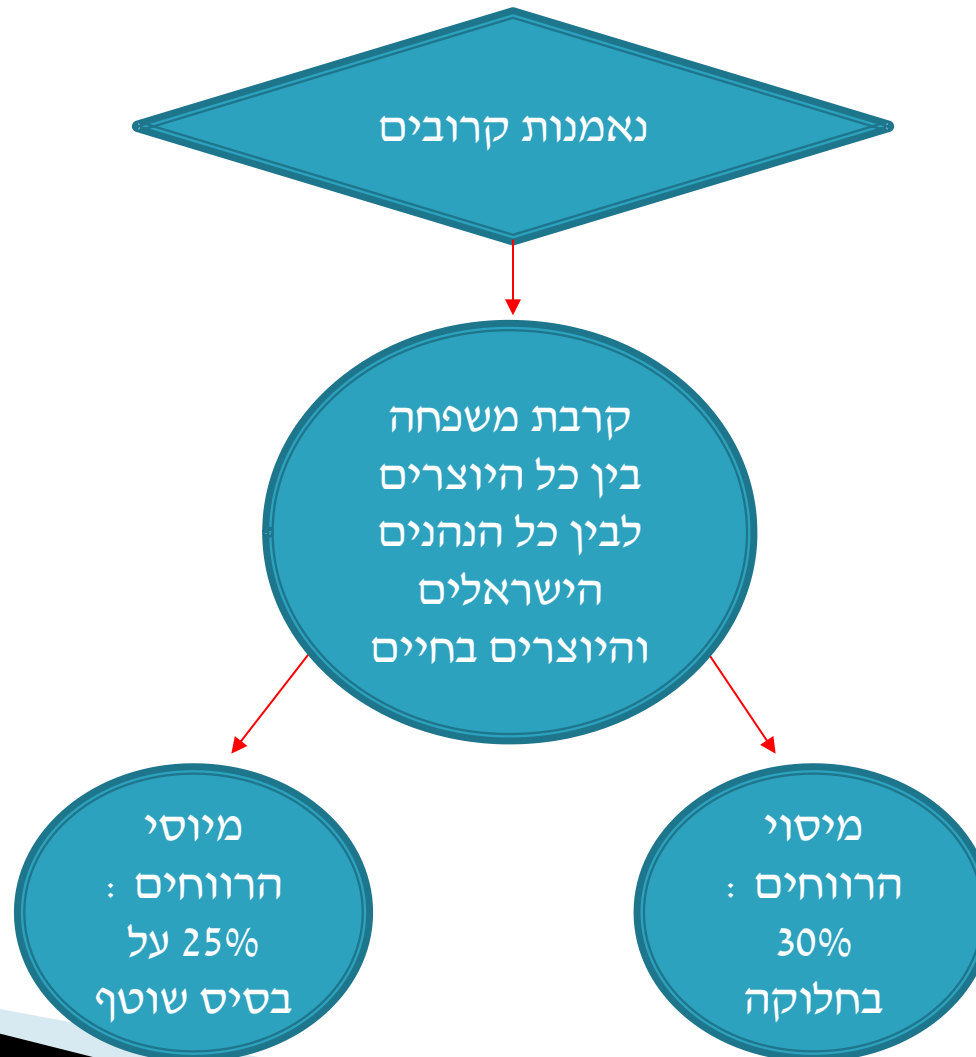

נאמנות נהנה תושב ישראל שאינה נאמנות קרובים

נאמנות נהנה תושב ישראל

נאמנות קרובים

נאמנות נהנה תושב ישראל

נאמנות קרובים

”נאמנות קרובים” היא נאמנות נהנה תושב ישראל, שבין כל יוצריה לבין כל הנהנים תושבי ישראל בה מתקיימים יחסי קרבה, כלהלן :

1. מדרגה ראשונה – היוצר הוא הורה, הורה הורה, בן זוג, ילד או נכד של הנהנה או :
 2. מדרגה שאינה ראשונה – בין היוצר והנהנה מתקיימים יחסי קרבה (שאינם כאמור בפסקה (1) לעיל) : (1) בן זוג, אח, אחות, הורה, הורה הורה, צאצא וצאצא של בן זוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.
- (2) צאצא של אח או אחות, ואח או אחות של הורה. כמו כן, נדרש כי במקרה כאמור ישוכנע פקיד השומה כי הנאמנות הוקמה בתום לב וכי הנהנה לא נתן תמורה בעד זכותו בנכסי הנאמנות.

מיסוי נאמנות קרובים

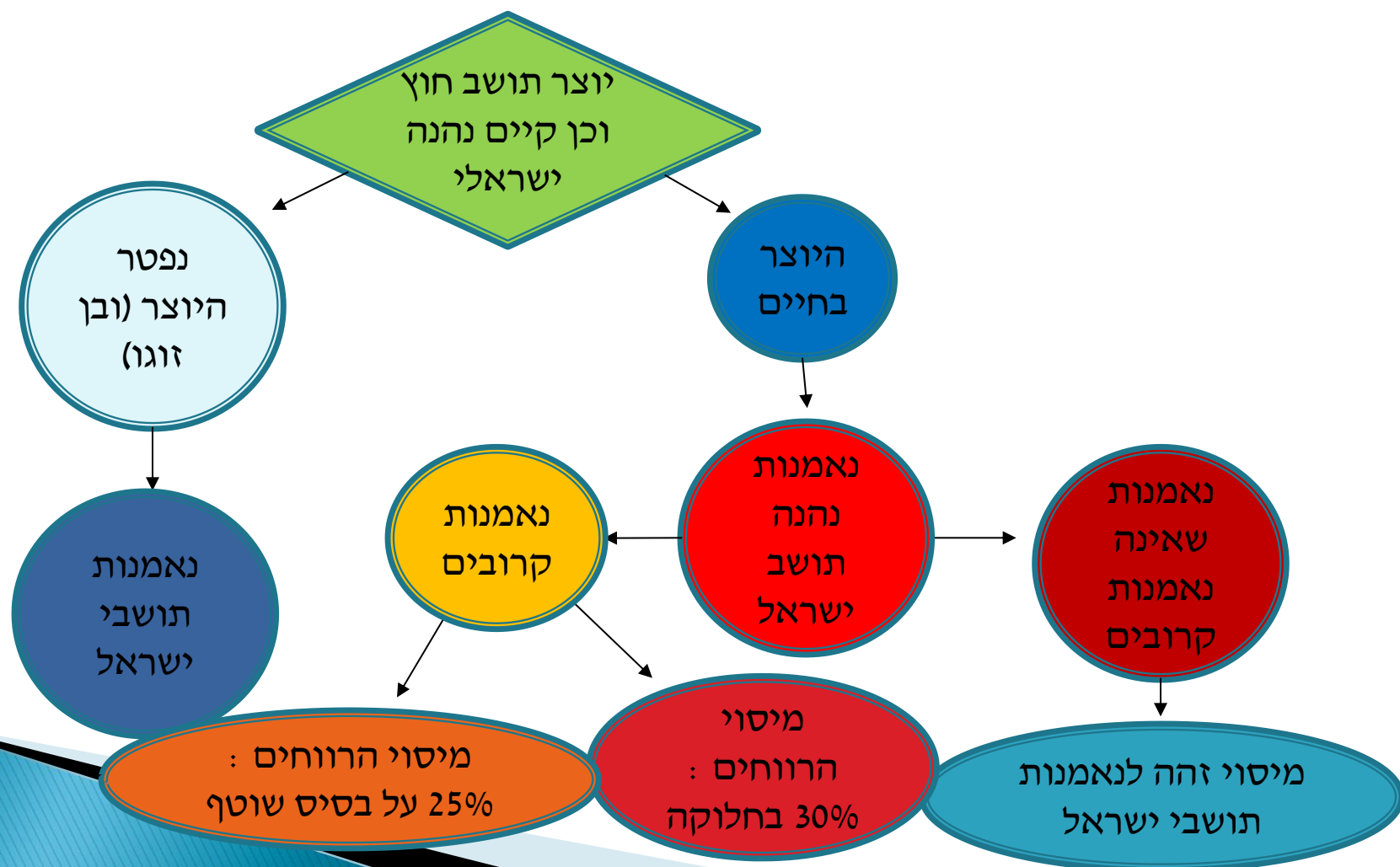
- מיסוי הכנסות שהופקו או נצמחו מחוץ לישראל מתבצע בהתאם לאחת משתי האפשרויות הבאות :
 1. חלוקה מהנאמן לתושב ישראל תחויב במס בשיעור של 30%. אם הוכיח הנאמן כי החלוקה לנהנה, כולה או חלקה, היא של נכס שאילו היה מועבר מהנאמן לנהנה במישרין היה פטור ממס (קרי, קרן) תהיה החלוקה של אותו נכס פטורה ממס. במקרה זה נקבעה חזקה לפיה החלוקה שאינה של הקרן נעשתה קודם, וכי החלוקה בוצעה באופן יחסי (פרו רטה) לפי חלקו של הנהנה בנאמנות.
 2. לחילופין, ולפי בחירת הנאמן (בהודעה לפקיד השומה תוך 60 יום מיום הקמת הנאמנות או הפיכתה לכזו, לפי המאוחר), ניתן לבקש כי הכנסות הנאמנות – המיועדות לחלוקה לנהנה תושב ישראל – תחויבנה בשנת המס בה הופקו או נצמחו בשיעור של 25%. במקרה זה, החלק עליו שולם מס בשיעור של 25% יהא פטור בעת החלוקה בפועל. נאמן שהודיע כי בחר בחלופה זו לא יוכל לחזור בו כל עוד הנאמנות היא נאמנות קרובים.
- מיסוי הכנסות שהופקו בישראל – הכנסות אלה יחויבו במס בשנת הפקתן. שיעור המס יהיה בהתאם לשיעורי המס על יחיד, אלא אם נקבע להכנסה זו שיעור מס מיוחד.

נאמנות קרובים

הוראות נוספות

- על הנאמן מוטלת החובה להודיע לפקיד השומה על היות הנאמנות נאמנות קרובים בתוך 60 ימים ממועד הקמתה או מהפיכתה לכזו. באשר לנאמנויות קיימות, יוכל הנאמן להודיע על בחירתו, כאמור, בתוך 180 יום מיום התחילה (כלומר עד ליום 29/6/2014 מועד זה הוארך עד ליום 31/12/2015).
- עם פטירת היוצר, ורק לאחר פטירת בן זוגו (שהיה בן זוגו במועד אחת ההקניות הנכסים לנאמנות), נאמנות קרובים הופכת לנאמנות תושבי ישראל.
- בנאמנות שהופכת לנאמנות קרובים בשל כך שנהנה בה הפך להיות עולה חדש, תושב חוזר ותיק או תושב חוזר יישמרו ההטבות.

סיכום הדין החדש ביחס לנאמנויות שיצרו תושבי חוץ שבהן נהנה ישראלי

שינויים בחובת הדיווח

- עובר לתיקון החוק, נהנה תושב ישראל היה חייב בהודעה לרשות המסים רק על החלוקה של נכס שאינו כסף, שקיבל מנאמן, ולא היה חייב בהגשת דוח שנתי על חלוקה כאמור.
- במסגרת התיקון הוספה חובת הגשת דוח שנתי לנהנה שקיבל חלוקה מנאמן, גם אם אינה חייבת במס בישראל (למעט אם מדובר בנכס בחו"ל שחולק לנהנה בנאמנות תושבי חוץ או לנהנה בנאמנות נהנה תושב חוץ או לנהנה בנאמנות לפי צוואה שכל הנהנים בה הם תושבי חוץ).
- הוספה חובת דיווח לנאמן בנאמנות נהנה תושב ישראל, שבחר להתמסות במועד הפקת ההכנסה בשיעור של 25%.

רשות המסים פרסמה הסדרי מעבר לנאמנויות

- ביום 1/9/2013 הודיעה רשות המסים כי היא מגבשת הסדרי מעבר בדומה להסדרי המעבר שהוצעו עם כניסתו של פרק הנאמנויות לתוקף.
- הסדרי המעבר חלים רק על נאמנויות שבהן בין היוצר לבין הנהנים מתקיימים יחסי קירבה משפחתיים.
- הסדרי המעבר הינם וולונטריים, רשות המסים נתנה ארכה להגשת הבקשות להיכלל בהסדרי המעבר עד ליום 31.12.2015.
- מסלול המיסוי לחיוב הון הנאמנות בתקופה הקובעת שנקבעה מיום 1.1.2006 ועד ליום 31.12.2013, יהיה בשיעורי מס הנעים בין 4% לבין 6% על שווי נכסי הנאמנות בהתאם לסיווג הנאמנות והשפעת מעורבות נהנה ישראלי.
- מיסוי של 1/3 ל-2/3 מהכנסות הנאמנות אשר הופקו בתקופה מיום 1.1.2006 עד ליום 31.12.2013.

המלצות

לאור שינויי החקיקה שפורטו מומלץ לבחון בהקדם את השפעת הוראות החוק, בעיקר ביחס לנאמנויות שהקימו תושבי חוץ עבור נהנים תושבי ישראל ואשר עד כה נהנו מהקלות מפליגות הן במיסוי והן בדיווחים.

תודה על
ההקשבה !

קובי בננישתי